

Finansiella riktlinjer

Lunds Kommun

Beslutad av Kommunstyrelsen

2018-04-04, § 75

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	2
2 Organisation	3
3 Ansvarsfördelning.....	3
4 Likviditetshantering och placering av överskottslikviditet.....	5
5 Upplåning	6
6 Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag, minoritetsägda bolag och kommunalförbund.....	6
7 Utlåning och borgen till externa parter.....	7
8 Finansieringsrisk	8
9 Ränterisk.....	9
10 Valutarisk.....	10
11 Derivatinstrument	10
12 Operativa risker och intern kontroll.....	11
13 Rapportering.....	12

Bilagor

Bilaga 1 – Sammanställning av ramar för upplåning, kreditlimiter, utlåning och borgen	13
Bilaga 2 – Strategi för räntebindning	15
Bilaga 3 – Motparter vid placeringar, derivatkontrakt och kreditlöften.....	16
Bilaga 4 – Rapporteringsstruktur.....	17

Revisionshistorik

Datum	Beskrivning
2015-08-12	Finansiella riktlinjer antagen i Kommunstyrelsen 2015-08-12, § 223.
2016-02-03	Ny räntestrategi antagen av Kommunstyrelsen 2016-02-03, § 47
2017-01-11	Finansiella riktlinjer antagen i Kommunstyrelsen 2017-01-11, § 7
2018-04-04	Finansiella riktlinjer antagen i Kommunstyrelsen 2018-04-04, § 75

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunfullmäktige har fastställt finanspolicy för finansverksamheten i Lunds kommunkoncern. Finanspolicyn gäller för kommunkoncernen, vilket avser Lunds kommun med majoritetsägda bolag samt vid upplåning, utlåning och borgen även den samlade verksamheten. Den samlade verksamheten innefattar utöver kommunkoncernen även kommunalförbund och övriga bolag som kommunen har ett ägaransvar över.

Finanspolicyn anger att kommunstyrelsen ska besluta om finansiella riktlinjer för Lunds kommun. Kommunfullmäktige har delegerat till majoritetsägda bolag att upprätta egen finansiell policy/riktlinjer baserade på finanspolicyn för Lunds kommunkoncern. De majoritetsägda bolagen omfattas därmed inte av dessa finansiella riktlinjer.

1.2 Syfte med finansiella riktlinjer för finansverksamheten

Syftet med finansiella riktlinjer är att ange:

- a) mål och riktlinjer för hur kommunen ska bedriva sin finansverksamhet
- b) ansvarsfördelning i kommunen
- c) hur kommunens finansiella risker ska hanteras
- d) hur rapportering, uppföljning och kontroll ska ske

1.3 Mål med finansverksamheten

I finanspolicyn anges det övergripande målet för finansverksamheten i kommunkoncernen som är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

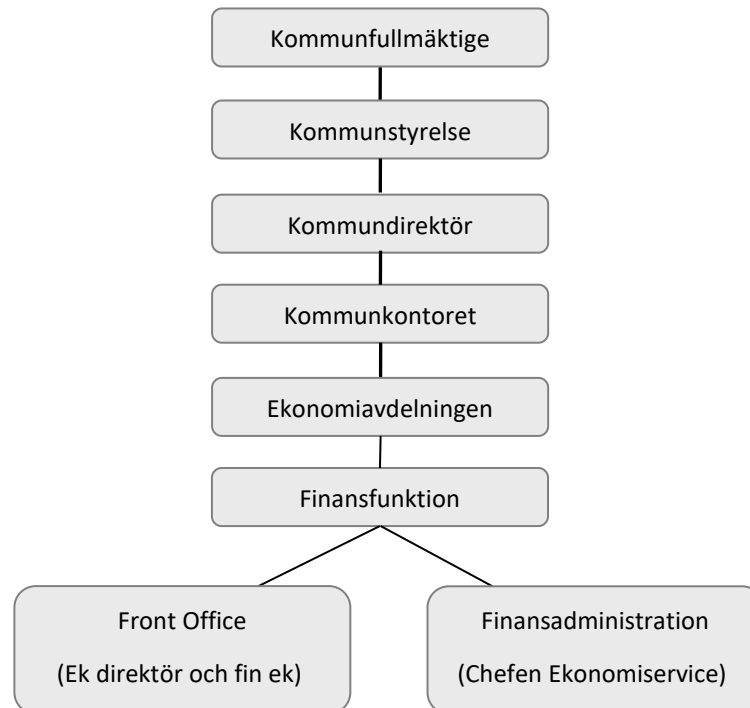
- a) tillgodose verksamheten nödvändiga behov av finansiering i enlighet med fastställd budget
- b) säkerställa betalningsförmåga och trygga tillgången på kapital
- c) inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramen för beslutad risk

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och i enlighet med på området gällande lagstiftning samt EU-rättsliga principer. Verksamheten ska kännetecknas av en hög kompetens, affärsmässighet och effektiva beslutsprocesser.

1.4 Uppdatering av finansiella riktlinjer

Kommunstyrelsen ska löpande bevaka behovet av att revidera finansiella riktlinjer, dock ska dessa prövas och fastställas minst en gång per år.

2 Organisation

Finansverksamheten i kommunen är organiserad i två från varandra avskilda enheter:

- 1) Front Office (Ekonomidirektör och finansekonom) genomför transaktioner inom finansverksamheten och hanterar samtliga finansiella risker i Lunds kommun.
- 2) Finansadministration (Ekonomiservice) utgör back office för administration av finansverksamheten. Enheten avvikelserapporterar direkt till Kommundirektören.

3 Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ansvar styrs av finanspolicyn som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar att finanspolicyn följs samt beslutar om riktlinjer för finansverksamheten. En aktiv finansförvaltning ställer krav på korta handläggningstider och därigenom väl definierade delegationsuppdrag. Utöver vad som anges nedan fastställs kommunens ansvarsfördelning av kommunstyrelsens beslutade delegationsordning.

Det operativa ansvaret för finansverksamheten inom kommunen fördelas enligt nedan.

3.1 Kommundirektören

Kommundirektören ansvarar för att:

- a) besluta om tillfälliga avsteg från riktlinjerna för finansverksamheten om särskilda skäl föreligger och rapportera detta vid nästa rapporteringstillfälle till kommunstyrelsen
- b) besluta om hur risker som inte omfattas av finansiella riktlinjer tillfälligtvis ska hanteras

3.2 Ekonomidirektören

Ekonomidirektören ansvarar för att:

- a) säkerställa kommunens kapitalförsörjning
- b) samordna betalningsflöden, likviditetshandling och andra banktjänster
- c) verkställa extern upplåning, utlåning, derivat, placeringar och övriga för kommunen nödvändiga finansiella transaktioner
- d) fastställa marginalpåslag och avgifter vid utlåning och borgen
- e) avge skriftligt utlåtande för extern utlåning och borgensåtagande
- f) bevaka och hantera kommunens finansiella risker
- g) säkerställa att alla finansiella aktiviteter bedrivs med god intern kontroll
- h) leda ekonomiavdelningen och tillse att systemstöd, processer, rutiner och kompetens finns så att de finansiella riktlinjerna kan följas
- i) rapportera till kommunstyrelsen enligt anvisningar för uppföljning
- j) omedelbart rapportera avvikelser från finansiella riktlinjer, och andra felaktigheter eller incidenter föranledda av uppkommen operativ risk till kommundirektören
- k) vid behov föreslå uppdatering av finanspolicyn och finansiella riktlinjer
- l) bereda ärenden inom det finansiella området
- m) teckna avtal om kreditrating
- n) sammankalla och leda finansrådet
- o) samordna kontakter med banker och andra finansiella institutioner
- p) bevaka utvecklingen på de finansiella marknaderna och av tjänster som kan vara till nytta för kommunkoncernen

3.3 Chefen för Ekonomiservice

Chefen för Ekonomiservice ansvarar för att:

- a) utarbeta arbetsprocesser, rutiner och instruktioner för att upprätthålla god intern kontroll för finansadministrationen (back office) i kommunen
- b) administrera och redovisa kommunens affärstransaktioner
- c) kontrollera att finansiella transaktioner överensstämmer med beslutsunderlag (handelsnota) från Front Office
- d) upprätta rapporteringsstruktur som bilägges i bilaga 4
- e) omedelbart rapportera avvikelser från finansiella riktlinjer och andra felaktigheter eller incidenter till Kommundirektören.

3.4 Förvaltningscheferna

Förvaltningscheferna ansvarar för att:

- a) rapportera likviditetsprognos efter anvisningar från kommunens finansfunktion
- b) rapportera valutarisker i verksamheten om motvärdet på exponeringen bedöms motsvara 5 miljoner kronor eller mer

4 Likviditetshantering och placering av överskottslikviditet

4.1 Allmänt

Med likviditetshantering avses matchningen av in- och utbetalningar samt hantering av kortfristiga låne- och placeringsbehov. Finanspolicyen anger övergripande ramverk för likviditetshantering samt placering av överskottslikviditet. Kommunens finansfunktion svarar för samordning, planering och förvaltning av kommunens likviditet. Likviditetshanteringen ska bedrivas med målet att samordna kapitalströmmarna och att sänka räntekostnaderna genom effektiva betalningsrutiner och god likviditetsplanering.

Riktlinjer för likviditetsreserven specificeras i kapitel 8 Finansieringsrisk.

4.2 Likviditetsplanering

Kommunens likviditetsbehov ska sammanställas av finansfunktionen. Förvaltningar ska rapportera likviditetsprognoser enligt anvisningar från finansfunktionen. Likviditetsplaceringen ska vara till grund för bedömning av betalningsberedskapen samt utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel.

4.3 Koncernkonto

Kommunkoncernen ska ha ett koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden. Finansfunktionen är ansvarig för kontostrukturen och nya bank- och valutakonton ska öppnas i samråd med finansfunktionen. Behörighet att öppna nya bankkonton framgår av vidaredelegationen från kommunstyrelsen.

4.4 Riktlinjer för koncernintern utlåning av överskottslikviditet

Överskottslikviditeten ska i första hand användas för att upprätthålla likviditetsreserven och i andra hand för att reducera det externa lånebehovet inom kommunkoncernen.

Följande riktlinjer gäller för koncernintern utlåning av överskottslikviditet:

- a) placeringarnas löptider ska anpassas till vilken placeringshorisont som gäller i förhållande till framtida betalningar (matchningsprincipen)
- b) all placering ska ske till marknadsmässiga villkor

4.5 Riktlinjer för extern placering av överskottslikviditet

Kommunkoncernen är nettolåntagare och bedöms inte ha någon permanent överskottslikviditet under överskådlig framtid. Om situationen uppstår med tillfällig överskottslikviditet som omedelbart inte kan utnyttjas för att reducera den externa skulden får den placeras enligt nedan.

- a) Placeringarnas löptid och risktagande ska anpassas till vilken placeringshorisont som gäller i förhållande till framtida betalningar (matchningsprincipen). Maximal löptid är tolv månader.
- b) Huvudregeln är att maximalt 200 miljoner kronor får placeras hos en enskild motpart. Undantag medges för placering i skuldebrev utgivna av svenska staten (ingen beloppsbegränsning) samt för koncernkontot där maximal inlåning får uppgå till 500 miljoner kronor
- c) Tillåtna instrument och godkända motparter framgår i bilaga 3.

5 Upplåning

5.1 Allmänt

All upplåning i Lunds kommuns namn ska inrymmas inom de av kommunfullmäktige beslutade ramarna. Med upplåning avses alla former av finansiering och kreditlöften. Finansiell leasing i kommunen jämföras med upplåning och prövas och beslutas av finansfunktionen. All upplåning som sker i kommunens namn sker via finansfunktionen. De publika låneprogrammen delas mellan Lunds kommun och LKF AB. Alla upplåning via dessa låneprogram samordnas med ekonomiavdelningen på LKF AB.

5.2 Riktlinjer

Låneportföljen ska förvaltas på ett kostnadsmässigt effektivt sätt med hänsyn tagen till risker och andra faktorer i dessa riktlinjer.

Följande riktlinjer gäller vid upplåning:

- a) finansfunktionens upplåning ska uppfylla kraven på en låg finansieringsrisk, hög kvalitet på lånedokumentation och en enkel administration
- b) upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster får inte förekomma
- c) finansfunktionen ska arbeta med god framförhållning vid upplåning

Riktlinjer för hantering av finansieringsrisker finns beskrivna i kapitel 8.

5.3 Upplåningsformer

Följande upplåningsformer är tillåtna:

- a) utgivande av certifikat
- b) utgivande av obligationer eller annat löpande skuldebrev
- c) banklån från svensk, utländsk eller multinationell bank samt Kommuninvest
- d) tecknade av skuldebrev med annan finansiell institution eller placerare

Kommunstyrelsen ska besluta separat om upprättande av nya marknadsprogram eller om väsentliga förändringar, t ex rambelopp i befintliga publika låneprogram (certifikatsprogram och obligationsprogram).

6 Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag, minoritetsägda bolag och kommunalförbund

6.1 Allmänt

Finanspolicyn anger att utlåning och borgen till majoritetsägda bolag, minoritetsägda bolag och kommunalförbund endast får ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen. Utlåning eller borgensteckning till kommunalförbund ska ske i enlighet med förbundsordningen. Utlåning eller borgensteckning till minoritetsägda bolag bör, om inte särskilda skäl finns, ske med motsvarande andel i åtagande vad om regleras i konsortialavtalet eller motsvarande avtal med annan part.

6.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för utlåning till majoritetsägda bolag, minoritetsägda bolag och kommunalförbund:

- a) all utlåning ska ske så att kommunens finansiella risker begränsas
- b) all utlåning och borgen ska vara belopps- och tidbegränsad
- c) all utlåning ska dokumenteras i avtal mellan parterna
- d) borgen ska vara specifik och gälla en enskild transaktion (ej generell borgen)
- e) underliggande avtal för borgen ska i dess helhet granskas och godkännas av kommunens finansfunktion innan borgen tecknas
- f) all borgen ska registerföras och alla borgenshandlingar tillsammans med underliggande kreditavtal ska arkiveras

Vid tillfällen då det finns särskilda skäl till att avvika från åtaganden motsvarande ägarandel för minoritetsägda bolag ska utlåningen hanteras som utlåning och borgen till externa parter (se nedan).

6.3 Avgifter för utlåning och borgen

Kommunens prissättning vid borgen och utlåning ska vara transparent och ske till marknadsmässiga villkor. Kommunens villkor ska inte vara sämre eller bättre än de villkor en låntagare som verkar i konkurrens med privata bolag skulle kunna uppnå på egna meriter.

Ekonomidirektören beslutar i samråd med respektive bolag och kommunalförbund om borgensavgiften och marginalpåslaget i samband med respektive borgen och utlåning. Ekonomidirektören ska tillsammans med bolagen och kommunalförbund följa och löpande dokumentera utvecklingen av kommunens prissättning, dels för att styrka konkurrenskraftig finansiering gentemot bolagen och kommunalförbund och dels för att otillbörlig konkurrens inte ska uppstå. Finansfunktionens prissättning ska löpande redovisas till Finansrådet och till Kommunstyrelsen.

6.4 Administration av utlåning

Kommunen har upprättat MTN-program och certifikatprogram tillsammans med LKF AB. All administration gällande upplåning och utlåning inom dessa program samordnas med ekonomiavdelningen på LKF AB. Utlåningen regleras med avtal mellan parterna där belopp, löptid, räntesats samt kommunens marginalpåslag framkommer. Kommunen är ansvarig för räntebetalning och fakturerar i sin tur LKF AB löpande.

All övrig utlåning till majoritetsägda bolag samt kommunalförbund och minoritetsägda bolag ska regleras med avtal mellan parterna där löptid, amortering, räntesats, kommunens marginalpåslag och räntebindningstid ska framkomma. Kommunen fakturerar bolagen kvartalsvis för amortering och räntekostnad.

7 Utlåning och borgen till externa parter

7.1 Allmänt

Finanspolicyn anger att utlåning eller borgensåtagande till extern part såsom övriga bolag, föreningar eller organisationer inom kommunen ska hanteras restriktivt. Lån eller borgen från kommunen kan

prövas i sådana särskilda fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse för tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen.

7.2 Riktlinjer

För beslut om utlåning och borgen till extern part ska finansfunktionen inför kommunfullmäktiges beslut lämna ett skriftligt utlåtande innehållande en kreditbedömning. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde.

7.3 Avgifter för utlåning och borgen

Kommunfullmäktige beslutar om eventuellt uttag och principer för marginalpåslag eller borgensavgift vid beslut om utlåning eller borgen. I det fall marginalpåslag eller borgensavgift ska tas ut, beslutar finansfunktionen om storleken på avgiften.

8 Finansieringsrisk

8.1 Allmänt

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Med betalningar avses samtliga betalningar så som löpande utgifter, investeringar och refinansieringar av krediter. Finansieringsrisk uppstår därutöver om kommunens upp- och utlåning samt kreditlöften inte sker med matchade villkor för kapitalbindning.

Målet är att uppnå en låg finansieringskostnad samtidigt som betalningsförmågan säkerställs på såväl kort som lång sikt. Vid hantering av finansieringsrisk ska Standard & Poor's likviditetskriterier beaktas. Då deras kriterier utgår från den upplåning som sker i Lunds kommuns namn avser samtliga skrivningar i detta kapitel den samlade externa skulden i Lunds kommuns namn, d v s bruttolåneportföljen.

8.2 Riktlinjer för likviditetsreserv

Med likviditetsreserv avses medel som kan användas för att säkra kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Likviditetsreserven beräknas som summan av obundna bankmedel, marknadsvärdet på placeringar som kan frigöras på två bankdagar, outnyttjade kreditlöften och checkkredit samt framtida positiva netto av kassaflöden.

Följande riktlinjer gäller för kommunens likviditetsreserv

- a) Likviditetsreserven ska minst uppgå till det högsta värdet av 300 miljoner kronor och en beräkning av summan av externa skulder med förfall inom 12 månader adderat med 50 % av det prognosticerade nyupplåningsbehovet för de kommande 12 månaderna. Det är enbart nyupplåningsbehovet för kommunen och de bolag/förbund som enbart lånar via kommunen som ska medräknas i beräkningen. Inte nyupplåningsbehov för de bolag som har möjligheten att låna i eget namn.
- b) Kreditlöften som får räknas med i likviditetsreserven ska vara bekräftade med en avtalad kreditmarginal, inneha en återstående löptid om minst 180 dagar samt kunna avropas på högst två bankdagar.

- c) Kreditlöften som är kortare än 180 dagar och förknippade med en kostnad ska i möjligaste mån ersättas. Finansfunktionen ska sträva efter en aktiv hantering av kreditlöften genom att i god tid starta upphandling alternativt omförhandling för förlängning av kreditlöftena.
- d) Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften framgår i bilaga 3.
- e) Checkkredit som är kopplad till kommunens koncernkontostruktur och upphandlas i enlighet med LOU ska alltid medräknas med en löptid över 180 dagar.

8.3 Riktlinjer

Följande riktlinjer, utöver likviditetsreserven, gäller för att hantera finansieringsrisken:

- a) Finansfunktionen ska sträva efter att fördela upplåningen på flera olika upplåningsformer och/eller långivare.
- b) Certifikatsupplåningens andel av den samlade upplåningen bör ej överstiga 50 procent.
- c) Löptiderna för låne- och kreditlöftesförfall ska i möjligaste mån spridas mellan och inom åren.
- d) Maximal andel låne- och kreditlöftesförfall bör inte överstiga 40 % av den externa låneskulden per 12-månadersperiod. Notera att kravet på likviditetsreserv är överordnad andelen för maximalt förfall inom i de närmaste 12 månaderna.
- e) Finansfunktionen kan, då det bedöms fördelaktigt, återköpa obligationer i syfte att hantera finansieringsrisken.
- f) I syfte att begränsa matchningsrisken ska finansfunktionen, i möjligaste mån, matcha upp- och utlåningens löptid då det enskilda låneavtalet överstiger 100 miljoner kronor.
- g) Om den samlade utlåningsportföljen uppgår till 500 miljoner kronor eller mer får den genomsnittliga löptiden i utlåningsportföljen inte överstiga bruttolåneportföljens genomsnittliga löptid med mer än maximalt 1 år. Vid beräkning av den genomsnittliga löptiden i utlåningsportföljen ska löptiden beräknas fram till den tidpunkt då kommunen har möjlighet att justera kreditmarginalen i låneavtalet.

9 Ränterisk

9.1 Allmänt

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunens finansnetto negativt. Ränteriskhantering ska syfta till att undvika stora och snabba genomslag i finansnettot.

Ränterisken i kommunen uppstår i kommunens nettolåneportfölj. Nettolåneportföljen består av kommunens upplåning i eget namn, kommunens räntederivat, kommunens räntebärande placeringar samt kommunens utlåning till den samlade verksamheten.

Ränteriskstrategin ska utgöras av en balanserad kombination av rörlig och fast räntebindning. Vid val av ränteriskstrategi ska hänsyn tas till hur känslig kommunens kassaflöden och resultat är för utvecklingen på räntemarknaden över en flerårig tidshorisont. Målet med ränteriskhanteringen är att långsiktigt åstadkomma bästa möjliga finansnetto i kommunen inom ramen för de risktaganden som fastställs i dessa finansiella riktlinjer.

9.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för att hantera ränterisken:

- a) Kommunstyrelsen beslutar om en strategi och riskmandat för kommunens räntebindningsstrategi avseende kommunens nettolåneportfölj (bilaga 2).

10 Valutarisk

10.1 Allmänt

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader eller minskade intäkter till följd av valutakursförändringar. I finansverksamheten uppkommer valutarisker om upplåning eller placering sker i utländsk valuta. I förvaltningarna uppkommer valutarisker då kommunen upphandlar varor eller tjänster i utländsk valuta eller erhåller bidrag i utländsk valuta. Valutarisker i förvaltningarnas verksamheter kan vara komplexa och inte alltid möjliga att säkra.

Det åligger förvaltningarna att identifiera och omedelbart till Finansfunktionen rapportera valutarisker i verksamheten om motvärdet på exponeringen bedöms motsvara 5 miljoner kronor eller mer.

10.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för hanteringen av valutarisker:

- a) Valutarisker i finansverksamheten ska omedelbart valutasäkras med derivatinstrument i samband med underliggande transaktion
- b) om summan av motvärdet av valutaexponeringen som uppkommer i förvaltningarnas verksamhet överstiger 5 miljoner kronor ska valutariskerna säkras i enlighet med separat beslut i kommunstyrelsen
- c) För valutarisker i förvaltningarnas verksamheter med ett motvärde på exponeringen som bedöms motsvara mindre än 5 miljon kronor beslutar förvaltningen efter samråd med Finansfunktionen hur valutarisken ska hanteras.

11 Derivatinstrument

11.1 Allmänt

För att hantera riskerna i finansverksamheten förekommer olika derivatinstrument i marknaden. All användning av derivatinstrument förutsätter att Finansfunktionen har god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.

11.2 Motpartsrisiker

Med motpartsrisiker avses risken för att den motpart med vilken derivattransaktioner genomförts inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär. Kommunen ska sträva efter att sprida motpartsrisiker. Bedömning av motpartsrisk ska ske inför varje transaktion. Bedömningen ska göras avseende nettoexponering och kommunens totala engagemang med motparten ska beaktas.

För att bibehålla flexibilitet och handlingsberedskap ska Finansfunktionen så långt det är möjligt tillse att kommunen har utnyttjade limiter för derivattransaktioner hos aktuella motparter.

11.3 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för derivatinstrument och motpartsrisiker:

- a) derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning, placeringsportfölj eller underliggande valutaexponeringar
- b) kommunen får använda derivatinstrument i form av terminer, FRA-kontrakt, swappar, optioner och kombinationer av dessa instrument för att hantera ränte- och valutarisker
- c) räntetak som inkluderas i räntebindningen ska behandlas som en förlängande ränteswap i de fall den avtalade räntenivån maximalt uppgår till 1 procentenhet över ränteswappen för motsvarande löptid vid tidpunkten då räntetaket ingås.
- d) en riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid genomföras och dokumenteras innan affärsavslut. Konsekvensanalysen ska för varje ny typ av derivatinstrument innehålla en modell för derivatinstrumentets påverkan på förfallostrukturens räntebindning
- e) samtliga derivatinstrument ska registreras i finanssystemet och marknadsvärderas i månadsrapporteringen
- f) kommunen ska ha ISDA-avtal för derivathandel med minst 5 externa motparter
- g) För godkända motpartskategorier vid derivataffärer samt riskmandat för motpartsrisiker se bilaga 3

12 Operativa risker och intern kontroll

12.1 Allmänt

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, felaktigt agerande eller felaktiga system. Finanspolicyn anger att de operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering.

Finansverksamhetens organisation ska utformas så att en god intern kontroll säkerställs. Den utåtriktade affärsverksamheten ska arbetsmässigt så långt som möjligt skiljas från redovisning och uppföljning. Varje transaktion ska administreras så att risken för fel och eventuell skada minimeras. En person som gjort affärsavslut och registrerat denna i finanssystemet får inte godkänna samma affär.

Målet med hanteringen av de operativa riskerna är att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller bristande kontroll.

12.2 Riktlinjer för hantering av operativa risker

Följande riktlinjer gäller för att säkerställa god intern kontroll.

- a) alla affärstransaktioner och betalningar ska utföras enligt fullmakter, attestordning eller andra delegeringar
- b) alla transaktionsverifikationer ska vid transaktionstillfället kompletteras med en handelsnota som anger viktiga villkor och motiv för transaktionen

- c) alla affärstransaktioner ska registreras i finanssystem, affärssystemets reskontra eller på annat sätt registreras i redovisningen
- d) alla affärstransaktioner ska kontrolleras mot interna beslutsunderlag och externa affärsbekräftelser
- e) alla affärstransaktioner och mellanhavanden mellan kommunen och bolagen ska löpande och månadsvis stämmas av och bekräftas. Differenser ska omedelbart utredas och klaras upp.

13 Rapportering

Rapporter ska upprättas med syfte dels att vara underlag för planering och beslut, dels att vara ett styr- och kontrollmedel över hur väl finansverksamheten följer finanspolicy och finansiella riktlinjer för finansverksamheten. Utöver nedanstående rapportering ska den rapportering som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen efterfrågar ske enligt deras instruktioner.

13.1 Incidentrapportering

All finansiell verksamhet är förknippad med ett risktagande. Att förutse alla risker är omöjligt. Varje medarbetare i kommunen är skyldig att omedelbart rapportera avvikelser och incidenter till närmsta chef. Kommundirektören har rätt att besluta om tillfälliga avvikelser från riktlinjer för finansverksamheten och har även rätt att besluta om hur risker som inte omfattas av riktlinjerna tillfälligtvis ska hanteras.

13.2 Månadsrapportering

Finansfunktionen ska rapportera om finansverksamheten inom kommunen i enlighet med vad som anges i rapportinstruktionerna, se bilaga 4. Månadsrapporteringen ska levereras till kommunstyrelsen varje månad med undantag för juni.

13.3 Rapportering från majoritetsägda bolag, kommunalförbund och förvaltningar till finansfunktionen

Det åligger bolagen, kommunalförbunden och förvaltningarna att till kommunens finansfunktion tillhandahålla den information som behövs för att en effektiv finansiell samordning ska kunna ske inom koncernen. Finansfunktionen kommer löpande att begära in rapportering för likviditetsplanering och planering av koncernens kapitalförsörjning.

13.4 Rapportering till Finansrådet

Kommunens finansfunktion ska rapportera verksamheten till finansrådet. Rapporteringen ska baseras på senaste månadsrapporteringen till kommunstyrelsen samt sammanställning av likviditetsprognoser och kapitalförsörjningsplaner för koncernen.

Bilaga 1 – Sammanställning av ramar för upplåning, kreditlimiter, utlåning och borgen

Ram upplåning t o m 2018-12-31

Kommunfullmäktige beslutar årligen om en ram för extern upplåning i Lunds Kommuns namn genom beslut om finansieringsbudget i Ekonomi- och verksamhetsplanen (EVP). Den ingående skulden vid varje årsskifte baseras således på historiska beslut för finansiering av Lunds kommuns verksamhet.

Utöver detta fattar kommunfullmäktige separata beslut om låne- och borgensram för vidareutlåning till kommunala bolag eller extern part. Vid dessa beslut tillåter ramarna även extern upplåning utöver beslut i EVP. Därmed ska dessa inkluderas i den totala upplåningsramen.

Beskrivning	Rambelopp	Beslut
Upplåning i Lunds kommuns namn för egen verksamhet per 2017-12-31	2 238 mnkr	Historiska beslut
Externt upplåningsbehov enligt EVP för 2018	893 mnkr	KF 2017-06-14 § 165
Total extern upplåning i Lunds kommuns namn för vidareutlåning samt borgensåtagande per 2017-12-31 (se nedan)	4 934 mnkr	
Kvarvarande utrymme i KF:s beslutade ramar för vidareutlåning samt borgensåtagande	3 623 mnkr	Se separata beslut nedan
Total ram för extern upplåning i Lunds kommuns namn samt borgensåtagande t o m 2018-12-31	11 688 mnkr	

Refinansiering av krediter och nyupplåning får ske inom den totala ramen för upplåning i Lunds kommuns namn. Beslut om förändringar som sker gällande EVP eller låne- och borgensramar för bolagen från och med beslutsdagen av de finansiella riktlinjerna fram t o m 2018-12-31 bör kompletteras den ovanstående beslutade ramen.

Ram utlåning och borgensåtagande

För kreditlimiter, utlåning och borgensåtaganden inom den samlade verksamheten krävs ett beslut från kommunfullmäktige om en ram. Befintliga ramar gäller tills vidare och ska revideras vid behov.

Utlånings- och borgensram för majoritetsägda bolag:

Låntagare	Rambelopp	Utnyttjat belopp per 2017-12-31	Beslut
Lunds Kommuns Fastighets AB	7 000 mnkr	4 050 mnkr	KF 2017-11-23 § 215
Lunds Kommuns Parkerings AB	200 mnkr	-	KF 2016-09-29 § 193
Kraftringen AB	0 kr	-	-

Utlånings- och borgensram till minoritetsägda bolag och kommunalförbund:

Låntagare	Rambelopp	Utnyttjat belopp per 2017-12-31	Beslut
VA Syd	1 000 mnkr	625 mnkr	KF 2016-06-15 § 141
Sydvatten AB	322 mnkr	229 mnkr	KF 2016-09-29 § 194

SVS AB	35 mnkr	30 mnkr	KF 2015-02-26 § 23
--------	---------	---------	--------------------

Koncernkontolimiter för den samlade verksamheten:

Låntagare	Rambelopp*	Beslut
Lunds Kommuns Fastighets AB	175 mnkr	KF 2014-11-27 § 205
Lunds Kommuns Parkerings AB	100 mnkr	KF 2016-09-29 § 194
Kraftringen AB	120 mnkr	-

* Rambeloppet ska rymmas inom utlånings- och borgensramar alternativt enligt särskilt beslut i KF

Bilaga 2 – Strategi för räntebindning

Enligt finanspolicyn ska kommunstyrelsen ange riktlinjer för hur kommunen ska hantera ränterisken.

Strategin för hantering av ränterisk uttrycks som en exakt förfallostruktur för räntebindningen i låneavtalen kombinerat med derivatinstrument för kommunens nettolåneportfölj. Kombinationen av räntebindning i låneavtalen och räntederivat bildar en hypotetisk portfölj, normportfölj. Avvägningen mellan lång och kort räntebindning bestäms av kommunens förmåga att klara perioder med höga räntor samt räntemarknadens förutsättningar,

Handlingsfriheten (ränterisklimiter) avseende den verkliga portföljen i förhållande till normportföljen anges genom en maximal avvikelse från normportföljens förfallostruktur. Om risklimiten överskrids ska utan onödigt dröjsmål låneportföljens räntebindningsstruktur återställas inom risklimiterna. Risklimiten specificeras som maximal respektive minimal andel för räntebindningen för låneportföljen per löptidsintervall.

Nedanstående tabell anger normportföljen och maximalt tillåtna avvikelser från denna uttryckt i procentenheter.

Intervall	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	7-10 år	>10 år
Normportfölj (%)	40	30	30	0	0	0
Maximal andel förfall (%)	60	40	40	15	15	15
Minimal andel förfall (%)	30	15	15	0	0	0

Bilaga 3 – Motparter vid placeringar, derivatkontrakt och kreditlöften

Tillåtna instrument och motparter vid placeringar

Överskottslikviditet får placeras i följande instrument:

- a) skuldebrev utgivna av svenska staten, svenska kommuner och landsting.
- b) kontoinlåning/deposit i nordisk bank som innehar en rating som uppfyller minst ett av följande två kriterier A- (S&P) eller A3 (Moody's)
- c) penningmarknadsinstrument som innehar lägst A-1/K-1-rating (S&P)

Tillåtna motparter vid derivatkontrakt

Exponeringen för motpartsrisk begränsas genom reglerna i tabellen nedan. Affärer som överskrider angivna beloppsgränser får inte göras. Med beloppsgräns för marknadsvärde avses det positiva marknadsvärde som utestående derivat betingar. Marknadsvärdet beräknas som nuvärdet av de framtida betalningsflöden som ett derivatavtal medför. Om detta värde överskrids ska inga nya derivat, som ökar nettoexponeringen, göras med denna motpart. Utestående derivat behöver dock inte åtgärdas. Om en motpart blir nedgraderad ska inga nya instrument ingås med den motparten som ökar nettoexponeringen. Motparten ska dessutom övervakas noggrant.

Motpartskategori	Max löptid	Beloppsgräns marknadsvärde per motpart
Nordisk bank med rating som uppfyller minst en av följande kriterier, A (S&P) eller A2 (Moody's)	10 år	200 mkr
Motpart med rating som uppfyller minst en av följande kriterier, A- (S&P) eller A3 (Moody's)	10 år	50 mkr

Tillåtna motparter vid kreditlöften

Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften är bank med rating som uppfyller minst ett av följande två kriterier A- (S&P) eller A3 (Moody's).

Bilaga 4 – Rapporteringsstruktur

Månadsrapport till Kommunstyrelsen

Ekonomidirektören ansvarar att till Kommunstyrelsen månatligen (förutom för juni månad) avlägga en finansiell rapport. Syftet med den finansiella rapporten är att se att finanspolicyn och riktlinjer följs. Rapporten ska innehålla följande:

Bruttolåneportföljen (Extern upplåning i kommunens namn)

- Lånevolym extern skuld
- Förfalloprofil kapitalbindning
- Procentuell fördelning av upplåningsformer
- Upplåningsprogram och kreditlöften
- Genomsnittlig löptid kapitalbindning
- Genomsnittlig marginal
- Genomsnittlig ränta
- Likviditetsreservens storlek

Utlåningsportföljen (kommunens utlåning)

- Volym vidareutlåning inom den samlade verksamheten och kvarvarande volym inom beslutad ram
- Förfalloprofil kapitalbindning
- Genomsnittlig löptid kapitalbindning
- Lån fördelat på låntagare
- Genomsnittlig marginal
- Genomsnittlig ränta

Nettolåneportföljen (netto av bruttolåneportföljen och utlåningsportföljen)

- Förfalloprofil räntebindning i relation till normportfölj och riskmandat
- Förfalloprofil kapitalbindning
- Genomsnittlig marginal
- Genomsnittlig ränta
- Marknadsvärde derivat per motpart
- Räntekostnadsprognos